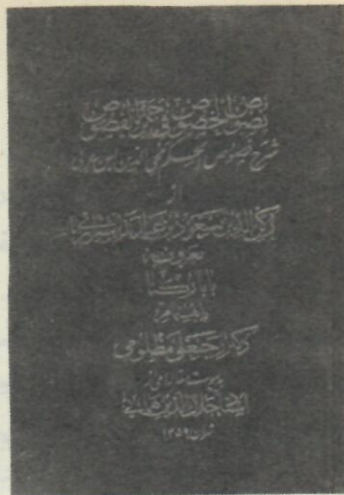

توجه خاص بوده، به طوری که بی اغراق می توان گفت که اکثر شارحان و مدرسین این کتاب ایرانی و یا فارسی زبان بوده اند. از جمله مهمترین شرحهایی که بر این کتاب نوشته شده است شروح مؤیدالدین جندی، عبدالرزاق کاشانی، داود قیصری، و عبدالرحمن جامی است که همه آنها به زبان عربی نوشته شده و از میان آنها دو شرح کاشانی و قیصری همواره مورد استناد اساتید و محققین عرفان بوده و شرح قیصری تا همین اواخر در مدارس علوم دینی تدریس می شده است. علاوه بر شرحهای عربی بر فصوص، به زبان فارسی نیز شروحي بر این کتاب نوشته شده است که نخستین آنها، و شاید مهمترین آنها، شرح رکن الدین شیرازی معروف به بابارکنا است.

شرح فصوص الحکم که به زبان عربی نوشته شده است مانند شرح جندی و کاشانی و قیصری و جامی و ناپلسی و بالی افندی اکثراً به چاپ رسیده، و لیکن شرح فارسی آنطور که باید از این نعمت برخوردار نشده است. ظاهراً نخستین شرح فارسی که به چاپ رسیده است شرح مولوی حکیم محمد حسن صاحب است که در سال ۱۳۳۲ هجری قمری در لکهنو چاپ سنگی شده است. این تنها شرحی است از فصوص به زبان فارسی که همه فصوص بیست و هفت گانه را شرح کرده است. شرحهای دیگر فصوص به زبان فارسی بجز شرح شاه نعمت الله ولی بر فص اول

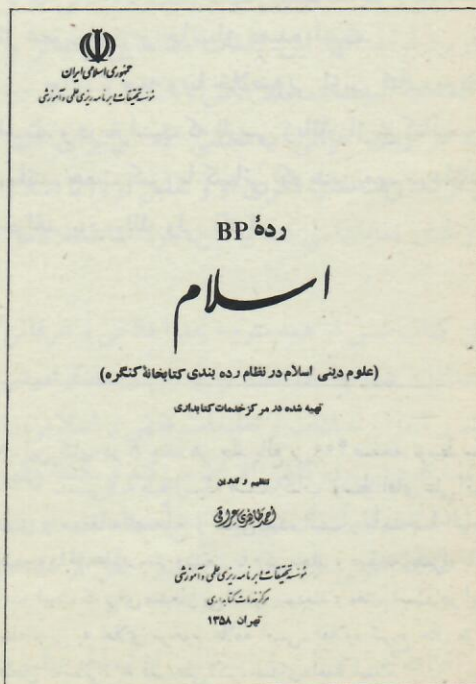

رکن الدین مسعودبن عبدالله شیرازی، فصوص الخصوص فی ترجمه الفصوص (شرح فصوص الحکم محی الدین ابن عربی). به اهتمام رجبعلی مظلومی، به پیوست مقاله ای از استاد جلال الدین همائی، تهران، انتشارات مؤسسه مطالعات اسلامی دانشگاه مک گیل با همکاری دانشگاه تهران، ۱۳۵۹، ۳۲+۳۴۰ صفحه، ۸۰۰ ریال.

اهمیت کتاب فصوص الحکم شیخ اکبر محی الدین ابن عربی (متوفی ۶۳۸ ه. ق.) بر هیچ يك از کسانی که با عرفان اسلامی آشنایی دارند پوشیده نیست. این کتاب بخصوص نزد ایرانیان مورد

طاهری، احمد، رده BP اسلام (علوم دینی اسلام در نظام رده بندی کتابخانه کنگره)، تهیه شده در مرکز خدمات کتابداری. تهران، مؤسسه تحقیقات و برنامه ریزی علمی و آموزشی، مرکز خدمات کتابداری، ۱۳۵۸، ۱۳۲+۱۷۰ ص، ۳۰۰ ریال.

یکی از طرفه ترین و عمده ترین تحقیقات در عالم اسلام شناسی و مهمترین پژوهش علمی در کتابداری ایران، راهنمای طبقه بندی کتابهای دینی اسلامی است که به نام رده B.P. اسلام، به همت یکی از اسلامشناسان معاصر ایران آقای احمد طاهری عراقی، و بعضی از همکاران ایشان در مرکز خدمات کتابداری، در طی شش هفت سال پژوهش پیگیر، تهیه و اخیراً انتشار یافته است. و شامل يك پیشگفتار، يك مقدمه مبسوط به قلم آقای طاهری در تکوین و تدوین علوم شرعی، و يك مقدمه فنی کتابدارانه، تحت عنوان «کاربرد این طبقه بندی» به قلم خانم پوری سلطانی است، که بعد از آقای طاهری، بیشترین سهم را در تدوین

(فص حکمة الهیه فی کلمة آدمیه)، که همراه با سایر رسائل شاه نعمت‌الله به چاپ رسیده است متأسفانه هنوز طبع نشده است. شرح بابارکنا که اخیراً به همت دکتر مظلومی تصحیح و توسط مؤسسه مطالعات اسلامی دانشگاه مک‌گیل در تهران چاپ شده با توجه به فقری که از این لحاظ در زبان فارسی بوده مژده‌ای است به دوستداران تصوف و عرفان، بخصوص کسانی که خواهان مطالعه ابن عربی به فارسی هستند.

رکن‌الدین که خود شاگرد عبدالرزاق کاشانی و سپس داود قیصری بوده و فصوص را نزد ایشان خوانده است چنانکه خود در مقدمه کتاب نوشته است بنا به توصیه نعمان خوارزمی در مدت چهار سال (از ۷۳۹ تا ۷۴۳) این شرح را با استفاده از آنچه از استادان خود فرا گرفته بوده با عبارات نسبتاً ساده به نحو مسوط انشاء کرده و آن را نصوص‌الخصوص فی شرح الفصوص نامیده است. وی نه تنها «خلاصه کلام سابقان از شارحان و خاصه مشایخ و استادان خود» (ص ۶) را نقل کرده، بلکه در بعضی موارد آنچه را خود دریافته ذکر کرده و الحق اثری ارزنده در این زمینه پدید آورده است. بابارکنا در این شرح ابتدا عبارتی از فصوص را نقل کرده سپس به شرح معنی کلمات و ذکر نکات دستوری پرداخته و آنگاه شرح عرفانی خود را آورده است.

کتاب فصوص مشتمل بر بیست و هفت فص است که ناظر بر

بیست و هفت حکمتی است که «به دل بیست و هفت پیغمبر که هر یکی عبارت از کلمه‌اند» (ص ۱۵۴) نازل شده است. علاوه بر اینها، شارح دو مقدمه یکی در باب سبب انشاء کتاب و دیگری در باب قواعد و مقدمات عرفان ابن عربی ضمیمه کرده است. مصحح این کتاب را با مقابله چهار نسخه خطی که مشخصات آنها بنحوی ناقص در ابتدای کتاب آمده است تصحیح کرده و متأسفانه به علت موانع و مشکلاتی که از حیث مالی برای ناشر پیش آمده است فقط تا انتهای فص سوم به چاپ رسیده؛ و تأخیری که در چاپ کتاب پیش آمده ظاهراً مصحح محترم را دلسرد کرده است به طوری که حتی از نوشتن يك مقدمه کوتاه در توضیح پاره‌ای از نکاتی که خواننده انتظار شنیدن آنها را از هر مصححی دارد، نظیر خصوصیات نسخه‌های خطی، روش تصحیح، و معرفی مؤلف و کتاب، دریغ ورزیده است. به جای مقدمه مصحح، در ابتدای کتاب مقاله‌ای از مرحوم جلال‌الدین همائی که ده سال پیش نوشته و قبلاً نیز چاپ شده نقل گردیده است. این مقاله که بیش از نیمی از آن اختصاص به توصیف مقبره رکن‌الدین در تخت فولاد اصفهان دارد و نیمه دیگر نیز به شرح شطار و سلسله شطاریه، جز چند جمله کوتاه درباره بابارکنا مطلب دیگری ندارد و ظاهراً فقط برای پر کردن جای خالی مقدمه مصحح کتاب از آن استفاده شده است.

نصرالله پورجوادی

و تنظیم این راهنمای رده‌بندی داشته است.

این راهنما فضای محدود و تعداد شماره‌های معدودی را که همراه با دو حرف BP در جدول طبقه‌بندی کتابخانه کنگره به اسلام اختصاص داده شده، گسترش داده است.

منظور از رده‌بندی چیست؟ در صفحه ۹۸ همین کتاب، توضیح جامعی در این باره می‌خوانیم:

«رده‌بندی بطور کلی عبارتست از دسته‌بندی و گروه‌بندی اشیاء بر مبنای تشابهات و تمایزات بین آنها. مثل تعیین گروه‌های مختلف درختان و گروه‌های مختلف سنگها و تعیین تمیز و تشخیص بین آنها. این عمل را ذهن بشر برای شناختن و بازشناسی عناصر و اشیاء همواره انجام می‌دهد.

در رده‌بندی کتابخانه‌ای هدف اصلی تسهیل دسترس‌پذیری به هر نوع اطلاع و دانشی است که در کتابها و سایر رسانه‌ها اعم از چاپی و غیرچاپی نهفته است. بنابراین در کتابخانه درواقع ما

«اطلاعات» را رده‌بندی می‌کنیم و در رده‌بندی اطلاعات، اصول عملی در مقایسه با اصول نظری از اهمیت بیشتری برخوردار است. به زبانی دیگر منظور از رده‌بندی در کتابخانه تنها نشان دادن رابطه اساسی اجزاء و عناصر نیست بلکه بیشترین منظور، نشان دادن رابطه‌ها و ارتباطاتی است که بتواند به تسهیل در امر بازیابی کمک کند. بنابراین مجادله و بحث برسر اینکه آیا «معدن» یا «ذغال سنگ» از فروع «معدن» است یا «ذغال سنگ» موردی ندارد. همچنانکه گفتگو برسر اینکه مثنوی مولوی جایش در عرفان است یا ادبیات حاصلی ندارد. برحسب نوع کتابخانه می‌توان آنها را در هر یک از دو محل رده‌بندی کرد و جای داد.

به همین ترتیب هدف از تنظیم رده‌بندی اسلام نیز گروه‌بندی تشابهات و افتراق‌میزات و نشان دادن توالی موضوعات و رابطه بین آنها بوده است بنحوی که هم قابل اعمال در کتابخانه‌های بزرگ باشد و هم امر بازیابی و دسترسی به مطالب مختلف را

تسهیل نماید.»

آقای طاهری در پیشگفتار خود درباره کم و کیف و نقص و نیازهای طبقه بندیهای موجود، بویژه در ارتباط با مسائل و موضوعات مربوط به اسلام و علوم شرعی اسلامی چنین آورده اند: «در ممالک خاورمیانه قریب پنجاه سالی است که نظامهای جدید طبقه بندی کتابخانه‌یی شناسانده شده است و از همان آغاز نیاز به تعدیل و تکمیل آن طبقه بندیها محسوس بوده است و کسانی که به ترجمه طبقه بندی دیوئی پرداخته اند در باب اسلام و زبان و ادب و تاریخ اضافات و اصلاحاتی جزئی کرده اند که ظاهراً نخستین آنها یوسف داغر لبنانی است، ولی این اضافات اندک و اصلاحات جزئی نقائص طبقه بندیها را جبران نکرد و نیاز به تدوین طبقه بندی علوم اسلامی و زبان و ادب تاریخ همچنان بجا ماند. تا آنکه از دو دهه اخیر با تدریس علوم کتابداری در دانشگاهها و ایجاد مراکز فهرست نویسی و تحقیق علوم کتابداری در ایران و بعض ممالک عربی (چون مصر، سوریه، لبنان و عراق) کتابخانه‌ها نظمی نو یافت و عنایت به فن فهرست نویسی و طبقه بندی فزونی گرفت و کوششهایی آغاز شد برای رفع نواقص طبقه بندیهای دیوئی و کنگره.

طبقه بندیهای دیوئی و کنگره که در بیشتر کتابخانه‌های جهان بکار برده می شود در ایران نیز دیری است که رایج است. ولی این هر دو طبقه بندی در بخش اسلام، زبان و ادب فارسی و تاریخ ایران نقصها و خطاهایی دارد که فقط اصلاحاتی جزئی و افزودن تکمله‌ای بسنده نیست. مرکز خدمات کتابداری از گاه تأسیس همت گماشت تا در باب هر یک از موضوعات خاص ایران و جهان اسلام علی حده تحقیق شود و مطابق نظام دیوئی و کنگره طبقه بندیهایی تدوین شود چنانکه نه تنها نیاز مبرم کتابخانه‌های ایران و دیگر ممالک اسلامی را برآرد، بلکه آنها را به تأیید و تصویب مؤلفان و مصححان طبقه بندیهای دیوئی و کنگره برساند تا در کتابخانه‌های دیگر کشورها نیز به کار برده شود. و چون طبقه بندی دیوئی موجزتر است و رایج تر، طرحهای مربوط به دیوئی پیش انداخته شد و تاکنون دفترهایی در طبقه بندی علوم دینی اسلامی، زبانهای ایرانی و ادبیات ایرانی براساس طبقه بندی دیوئی از سوی مرکز خدمات کتابداری منتشر شده است.

طرح طبقه بندی علوم شرعی اسلامی براساس نظام «کتابخانه کنگره» در سال ۱۳۵۱ افکنده شد. و چون این طبقه بندی از برای کتابخانه‌های تخصصی و دانشگاهی است، برخلاف دیوئی، باید چنان جامعیت و تفصیلی داشته باشد که همه مباحث و مسائل علوم شرعی را در برگیرد، انجام آن زمان گیر بود و نیازمند

درنگ و تأتی و آزمودنها. بعلاوه که در هیچیک از ممالک اسلامی، طبقه بندی‌ای از علوم شرعی اسلامی براساس نظام «کتابخانه کنگره» پیش از این تدوین نشده بود.

روش ما در تدوین این طبقه بندی آن بود که با حفظ قوانین و ضوابط کتابخانه کنگره هم سنت طبقه بندی‌های علمای اسلامی را ملحوظ داریم و هم کتابهای موجود در علوم شرعی را. از این رو نخست طرحی ابتدائی نوشته شد و برآن پایه کتابهای کتابخانه الهیات دانشگاه مشهد فهرست نویسی و طبقه بندی شد تا کم و کاستیهای آن طرح آشکار شود. علاوه براین به هنگام فهرست نویسی کتابهای مرکز خدمات کتابداری نیز آن طرح آزموده شد و به تدریج تغییرات فراوان در آن داده شد.

چون ما از نخست برآن بودیم که این طبقه بندی نه فقط از برای کتابخانه‌های ایران بلکه برای همه ممالک اسلامی و مراکز اسلام شناسی باید سازگار باشد، ملاحظه مسائل و مباحث فرق و مذاهب مختلف اسلامی و کتب موجود از هر مذهب و فرقه‌ای ضروری بود. بدین غرض دیدار بعض کتابخانه‌های ممالک اسلامی و مشاوره با متخصصان کتابداری آنها بایسته می نمود. در سال ۱۳۵۲ مجموعه‌های دارالکتب مصر و دانشگاه قاهره اجمالاً دیده شد و با بعض متخصصان کتابداری مصر - و از جمله دکتر عبدالوهاب ابوالنور (استاد کتابداری دانشگاه قاهره) که در آن هنگام به تدوین و طبع طبقه بندی کتابشناختی علوم شرعی اسلامی مشغول بود - مشاوره‌هایی شد، که سودمند افتاد و در طرح نخستین دیگرگونیهایی - از اضافات و اصلاحات - پدید آمد. و چون این طبقه بندی به همه مذاهب اسلامی یکسان نگریسته است و آثار هر فرقه و مذهبی در آن جایی دارد، برخی متخصصان کتابداری مصر پذیرفتند که اگر این طبقه بندی به تأیید و تصویب کتابخانه کنگره برسد، آن را در کتابخانه‌های خود به کار برند، و امید بستند تا مگر در آینده همه کتابخانه‌های ممالک اسلامی در باب علوم اسلامی و زبان و ادب و تاریخ طبقه بندی واحدی داشته باشد. طبع و نشر این طبقه بندی به عللی، چند سالی بتأخیر افتاد، ولی در این میان به هنگام کاربردنش در مرکز خدمات کتابداری، اصلاحاتی در آن شده و برخی مدخلها بدان افزوده شده است. با این همه نمی توان دعوی کرد که این طبقه بندی به کمالی رسیده است. خود معترفیم که کاستیهایی دارد. از آنکه تدوین یک طبقه بندی کامل امری دشوار است و باید به هنگام کاربردنش به خطاها و کمبودهایش برخورد و به تدریج به تکمیلش پرداخت. امیدواریم در آینده با رهنمودهای کتابداران و متخصصان علوم اسلامی نقصها و خطاها رفع شود. این را هم بیفزاییم که اگر چه این طبقه بندی برپایه قوانین

و ضوابط «کتابخانه کنگره» است ولی چون طرح کلی و تقسیمات داخلی هر علم مأخوذ است از سنتهای اسلامی، آن را همه وقت می توان به کار برد چنانکه اگر در آینده بخواهند طبقه بندی ای از علوم شرعی اسلامی برنظامی دیگر (غیر از کتابخانه کنگره) تدوین کنند، می توان همین طبقه بندی حاضر را با تغییرات و تعدیلاتی بکار برد.

در باره پیدایش و تکامل علوم شرعی و طبقه بندی آنها و تاریخ موجز هر یک از آن علوم، مقدمه ای نوشته شده بود که آنرا نیز بی کم و کاست در آغاز این طبقه بندی آوردیم، و تجدید نظر را از خوف تأخیر در طبع و نشر به آینده واگذاریم. این تاریخچه علوم شرعی در نهایت ایجاز نوشته شده و بسیاری از مسائل بحث انگیز به اشاره ای رها شده است، از آنکه این مدخل اساساً بقصد توجیه طبقه بندی نوشته شده نه تحقیقی نو در تاریخ تطور علوم شرعی و حل معضلات تاریخی آن، ولی شاید که از خلال آن آگاهی اجمالی از سیر علوم شرعی نیز بهم رسد.

در نیمه دیگر کتاب، «متن» یا جدول گسترش یافته و دقیق علوم دینی اسلام در نظام رده بندی کتابخانه کنگره آمده است. با کد یعنی مجموعه ای از دو کلمه BP و اعداد معین و محدودی که اصل این رده بندی برای اسلام در نظر گرفته بوده است، و این گسترش برای جبران کمبودها و تفصیل دادن اجمالهای آن تدوین شده است. این جدول به خط نستعلیق، به خامه آقای حسن محرابی نوشته شده و بخشهای عمده آن عبارتند از: کلیات، سرگذشتنامه ها، قرآن و علوم قرآنی (از جمله تفسیر)، حدیث، فقه و اصول کلام و عقاید، فرق اسلامی، اخلاق اسلامی، آداب و رسوم، تصوف و عرفان. و در پایان فهرست جامعی از اعلام اشخاص و عناوین کتابها و موضوعات، افزوده شده است.

«رده BP اسلام» یک متن و راهنمای فنی کتابداری و کتابخانه ایست، ولی روش تحقیق و تبویب آن، بویژه مقدمه متین و محققانه اثر، می تواند برای محققان و اسلامشناسان غیر کتابدار هم مطلوب و مایه اعجاب باشد.

ب. خ.

نظرات اجمالی

امیر معز، علیرضا و اسدالله کارشناس. جبر خطی. تهران، دانشگاه تهران ۱۳۵۹. ۲۲۸ ص. ۵۲۰ ریال.

جبر خطی شاخه ای از ریاضیات است که در نتیجه پژوهش حل دستگاههای معادلات خطی پدید آمده است، و کاربرد آن در زمینه های بسیار گوناگون جنبه های متعددی بدان بخشیده است. مفاهیم اساسی جبر خطی «فضاهای برداری» و «تبدیلات خطی و ماتریس ها» است، از این مفاهیم به عنوان زبانی جهت بیان اندیشه ها و حل مسائل در هندسه، جبر و آنالیز و کاربردهای ریاضی در علوم طبیعی و اجتماعی به طور وسیعی استفاده می شود. هدف این کتاب آشنا ساختن خواننده با این مفاهیم و تهیه مقدمه ای بر مباحث پیشرفته این علم است. برای این منظور کتاب حاضر طوری تنظیم شده است که بتوان آن را هم در مرحله مقدماتی و هم در سطح بالاتر مورد استفاده قرار داد.

اساسی ترین جنبه جبر خطی را می توان در ارتباط با هندسه دانست، از این رو موضوع جبر فضاهای خطی وابسته به صفحه اقلیدسی، شش فصل اول کتاب را به خود اختصاص داده است، در فصل اول سعی شده است که جبر جفتهای مرتب از تعابیر هندسی بردارها نتیجه گیری گردد. فصول دیگر شامل تبدیلات خطی روی

صفحه، ماتریس ها، حل معادلات خطی به روش ماتریسی، دترمینان و مطالبی مانند مقادیر ویژه، بردارهای ویژه و کاربرد آنها در فرمهای کانونی و درجه دوم می باشد. در این فصول تا حد امکان روش منطقی رعایت شده است. پس از آن مطالبی مربوط به ساختمانهای جبری و بخصوص هیتها مورد مطالعه قرار گرفته است، سپس فضاهای برداری در حالت کلی و فضاهای یکانی با بعد متناهی بررسی شده است.

چنانچه آشنایی خواننده با مطالب جبری اندک باشد می تواند از فصل اول شروع کند و گرنه ممکن است از شش فصل اول بعنوان مثال و تمرین و اطلاعات عمومی استفاده کرده و از فصل هفتم به مطالعه یا تدریس بپردازد. ناگفته نماند که شش فصل اول کتاب می تواند مورد استفاده دانشجویان رشته های اقتصاد بازرگانی، شیمی و رشته های دیگر نیز قرار گیرد. مفاهیم اساسی جبر فضاهای خطی از فصل هفتم آغاز می گردد و تا پایان فصل دوازدهم ادامه دارد. در فصل سیزدهم فرمهای درجه دوم و کاربرد جبر خطی در هندسه و مطالب مربوط به آنها بررسی می شود. در فصل چهاردهم، خلاصه ای از مقادیر مفرد، تبدیلات خطی روی فضاهای یکانی آورده شده است.

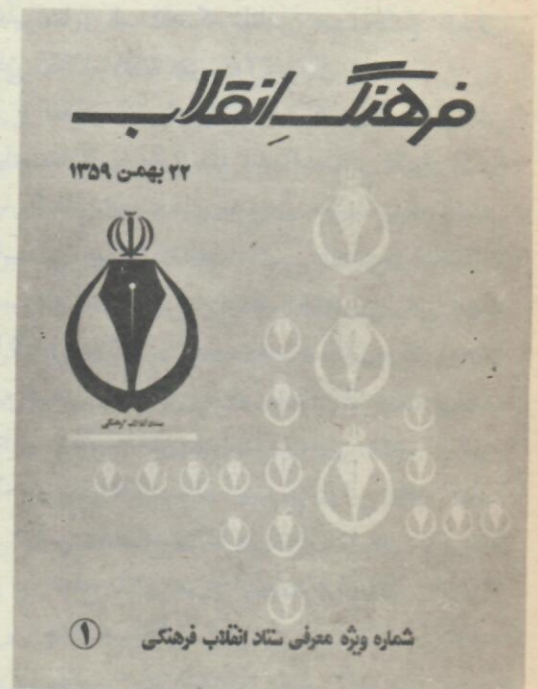
تنوع بخشیده است.

نشر دانش نخستین شماره فرهنگ انقلاب را که به قول برادرمان احمد صفار مقدم در سرمقاله «بی هیچ آموزش و تخصص و تجربه ای به پایان رسیده است» به همه برادرانی که در این کار سهیم بوده اند تبریک گفته توفیق ایشان را در تهیه شماره های بعدی از خداوند خواستار است.

الکترونیک: مدارها و وسایل. ترجمه محمد حسین. ج. ۱. مشهد [بی تا] ۱۳۵۹. ۳۵۴ ص. ۶۸۰ ریال.

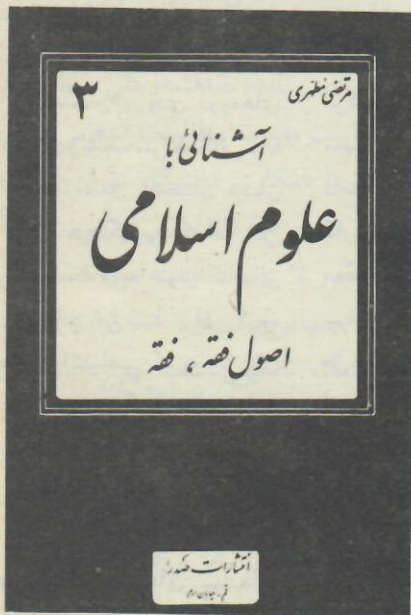
این کتاب مشتمل بر دوازده فصل، دو ضمیمه و یک واژه یاب است. در فصول یک تا چهار اصول مقدماتی مدارها، قضایای شبکه ها، امواج سینوسی، تناوبی و اطلاعات لازم برای بررسی مدارهای الکترونیکی گروه گردآوری شده است. سپس خواص نیمه هادی ها بررسی شده، ترانزیستورهای پیوندی و اثر میدانی

فرهنگ انقلاب نخستین شماره نشریه ای است که به منظور معرفی واحدها و کمیته های ستاد انقلاب فرهنگی، بخصوص جهاد

قدرت آگاهی نسل کوچکتر را در زمینه جهان‌شناسی، انسان‌شناسی، مناسبات اقتصادی و سیاسی و پیشرفت و تکامل گسترش دهد و از طریق پرورش قدرت تفکر در افراد آنان را برای برخورد به مسائل آماده سازد، در این صورت تعلیم و تربیت اساسی‌ترین فعالیت انسان است، آنچه در این کتاب نیز به عنوان تعلیم و تربیت مورد مطالعه و مذاقه قرار گرفته، تعلیم و تربیت به معنای عام آن است، ضمن آنکه به تعلیم و تربیت به معنای محدود آن نیز توجه شده است. در پیشگفتار این اثر نظام‌های عمده تربیتی با نظام تربیتی اسلام مقایسه می‌شود. مؤلف در مورد ویژگی‌های نظام تعلیم و تربیت اسلامی می‌نویسد «در این نظام نه فرد به تنهایی مورد نظر است و نه جمع، فرد آزاد است اما آزادی برای او معنایی هماهنگ با مقام والای انسانی دارد... جمع نیز وظایف و تکالیفی دارد. جامعه باید رفاه فرد را تأمین کند.» این اثر با وجود ایجاز و فشردگی، تمامی جنبه‌ها و مسائل تعلیم و تربیت اسلامی را در خود گرد آورده است. از این رو بویژه برای خوانندگانی که آشنایی با نظام تربیت اسلامی ندارند سودمند و مفید است. اگر مشخصات کامل کتابهایی که در متن اثر به آنها استناد شده است در کتاب ذکر می‌شد، راهنمایی بود برای خواننده تا مطالعات خویش را در این زمینه گسترش دهد.

* * *

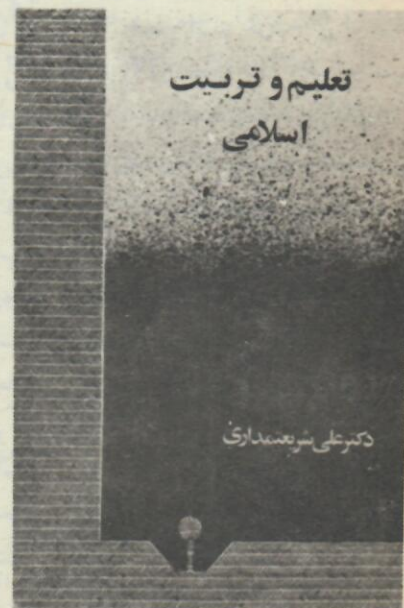

مطهری، مرتضی، آشنایی با علوم اسلامی (۳) اصول فقه، فقه. قم، انتشارات صدرا، ۱۳۵۸، ۱۳۴ ص. ۷۵ ریال.
این کتاب جلد سوم از مجموعه آشنایی با علوم اسلامی است که پیش از این دو جلد آن (منطق و فلسفه، کلام و عرفان) منتشر

معرفی شده‌اند. در قسمت مدارهای مجتمع فرایند ساخت این مدارها مختصراً توضیح داده شده است. فصلهای ۸ و ۹ به وسایل دیجیتال و مدارهای منطقی «لوژیک» اختصاص دارد که در آن بحثی درباره کیدهای الکترونیکی، حافظه‌ها، سیستم اعداد دوتائی و ترکیب مدارهای منطقی آمده و به جبر بول که جبر این‌گونه مدارهاست اشاره شده است. این دو فصل با توضیحی در مورد ساختمان کامپیوتر تکمیل شده است.

فصول بعدی بیشتر مختص کاربردها و معرفی مدارهای عملی است. ضمیمه الف به معرفی پاره‌ای دستگاههای الکترونیکی و الکترونیکی می‌پردازد و در ضمیمه جداول ثابتهای الکترونیکی، ضرائب تبدیل و مشخصه‌های وسایل الکترونیکی ذکر شده است. متأسفانه جداول. این ضمیمه ترجمه نشده‌اند و این امر کار با این جداول را برای خوانندگانی که با زبان انگلیسی آشنائی ندارند دشوار می‌سازد؛ این کتاب از این جهت که به اغلب زمینه‌های الکترونیک پرداخته و خصوصاً بیانی ساده دارد و برای مطالعه آن به معلومات قبلی فیزیکی و ریاضی چندانی نیاز نیست با ارزش است و با وجودی که کتابی تخصصی در زمینه‌های خاص نیست در همه زمینه‌های فوق به خواننده اطلاعی اجمالی میدهد.

* * *

شریعتمداری، علی. تعلیم و تربیت اسلامی. تهران، نهضت زنان مسلمان، [بی تا] ۱۸۳ ص، ۱۰۰ ریال.
اگر تعلیم و تربیت را به درس و کتاب و معلم و شاگرد محدود نسازیم و آن را جریانی تلقی کنیم که در آن نسل بزرگتر می‌خواهد

شده بود. در این کتاب، مؤلف به معرفی اجمالی دو علم دیگر اسلامی، «اصول فقه» و «فقه» می پردازد. در مورد هر یک از این دو علم، به سیاق دو کتاب پیشین، ابتدا آن علم تعریف و معرفی شده، سپس تاریخچه ای از سیر تطور آن علم آمده و آن گاه مسائل آن به صورت مجمل اما دقیق و بدیع بحث شده است. خصوصیت این کتاب، مانند سایر آثار مرحوم مطهری، روشنی بیان، احاطه بر جوانب بحث، گزیدن مباحث مهم و کنار نهادن مباحث فرعی و جانبی است. روشی که مؤلف برای معرفی مباحث

علم اصول فقه اختیار کرده، با توجه به دشواری و دیرفهمی اغلب متون درسی این علم بسیار بدیع است و علاوه بر آنکه مبتدیان را به کار می آید حتی برای آشنایان با علم اصول نیز آموزنده و قابل استفاده است. قسمت مربوط به اصول فقه در این کتاب در هفت درس و قسمت مربوط به فقه در یازده درس عرضه شده است. در بخش «فقه» مصنف ضمن چهار درس تاریخچه ای نسبتاً مفصل در باب فقه و فقها آورده است.

نامه ها

شورای نویسندگان «نشر دانش»

.... پژوهش درباره زبانهای باستانی مثلاً سغدی، ارمنی باستان و یا سانسکریت به دوره های فوق لیسانس به بالا ارتباط دارد و دانشجویانی که در این رشته ها پذیرفته می شوند حتماً به زبان انگلیسی، آلمانی، فرانسه و یا زبانهای دیگری که کتب تحقیقی به آن زبانها نوشته می شود آشنایی دارند. در کشور ما هم یکی از شرایط اصلی پذیرفته شدن دانشجو در امتحان ورودی دوره های فوق لیسانس و دکتری زبانشناسی همگانی و یا زبانهای باستانی گذراندن امتحان زبان خارجی بوده است. فرهنگهایی که در این زمینه ها نوشته شده است و به عنوان کتابهای مرجع از آنها استفاده می شود برای گروه معدودی متخصص زبانشناسی که به زبانهای خارجی تسلط دارند تهیه می گردد. چاپ چنین فرهنگهایی به علت مشکلات فنی از قبیل حروف چینی زبانهای باستانی و تیراژ کم هزینه هنگفتی را در برمی گیرد مضافاً به اینکه این نوع کتابها در کتابخانه های بنیادهای پژوهشی و کتابخانه های دانشگاهی ایران برای علاقمندان به زبانشناسی موجود است. با توجه به مشکلات کنونی کشور، نیازی به دوباره کاری و یا بازنویسی و یا تکرار مکررات، آنهم برای استفاده معدودی از کل این جامعه، کاری است عبث که بودجه گزافی

را به خود اختصاص خواهد داد.

عطاءالله رهبر

فرهنگستان زبان

شورای نویسندگان «نشر دانش»

... پیشنهاد می کنم مرکزی به نام مرکز ترجمه ایران از طرف مجلس مورد بررسی و تصویب قرار گیرد تا ترجمه کلیه کتب و نشریات علمی و فنی مورد لزوم را تحت نظر و بررسی قرار دهد و پس از تصویب یا خود آن مرکز رأساً نسبت به ترجمه آنها اقدام کند و یا مجوز ترجمه آن را به یکی از مراکز تحقیقاتی، دانشگاهی و واگذار نماید تا از دوباره کاری و هدر رفتن انرژی و نیروهای این مملکت جلوگیری شود. به طور مثال هر سال پیرامون موتورهای بنزینی چندین کتاب ترجمه می شود که مطالب آنها تا حدود زیادی یکسان است، حال آنکه می توان با بررسی کتاب جامع و کاملی در این مورد تهیه کرد تا هم از دوباره کاری جلوگیری شود و هم برای دانش پژوهان و محققان به دست آوردن کتاب راحت و سریع باشد.

مهدی ایرانمنش

مرکز اختراعات و تحقیقات استان کرمان

«نشر دانش»: پیشنهاد شما در مورد تأسیس مرکز ترجمه برای کتابهای علمی و فنی، لااقل در سطح دانشگاهی، هم اکنون انجام شده است. گروههای تخصصی کمیته

ترجمه و تألیف و تصحیح کتابهای دانشگاهی سفارش چند هزار کتاب را به اعضای هیئتهای علمی دانشگاهها داده است. توجه شما را به گفتگو («نشر دانش»، شماره اول، صفحه ۴) و گزارش گروهها («نشر دانش شماره اول، صفحه ۲۴) جلب می کنیم.

شورای نویسندگان «نشر دانش»

ضمن ابراز خوشحالی از اینکه نخستین گام را در جهت نشر و توزیع نشریه در مورد ترجمه و تألیف و تصحیح کتابهای دانشگاهی برداشته اید، لازم می دانم به چند نکته اشاره کنم بعضی از کمیته های اختصاصی ترجمه و تألیف و تصحیح در مواردی عدم صلاحیت بعضی از همکاران دانشگاهی ما را بدون ذکر دلیل به آنها ابلاغ نموده اند (در مواردی حتی به طور شفاهی) که این امر سبب سوء تفاهم شده است.

در مورد گزارش گروه زیست شناسی، در اولین شماره این نشریه آمده است که تا ۲۹ آذر ماه سال جاری بررسی نهایی تمام برسشنامه ها انجام خواهد شد. ولی تا این تاریخ (ششم بهمن ۱۳۵۹) تنها وضع ۳۰ درصد از اعضای هیئت علمی بخش زیست شناسی دانشگاه آزاد مشخص شده و بقیه بلا تکلیف اند.

همایون شهریاری

بخش زیست شناسی دانشگاه آزاد ایران